

Г. М. Слишинська,*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
аспірант кафедри української мови***СИНТАКСИЧНИЙ ПОВТОР ЯК ДОМІНАНТА
ЕКСПРЕСИВНОГО МАРКУВАННЯ
(на матеріалі адвокатських промов)**

Статтю присвячено дослідженню синтаксичного повтору як домінанти експресивного маркування адвокатських промов. У статті розглянуто та проаналізовано різні підходи до визначення повтору; досліджено різні структурно-семантичні види синтаксичного повтору як засобу експресивності судової промови; виявлено найуживаніші типи повтору, що мають сугестійний заряд у захисній промові адвоката.

Ключові слова: синтаксичний повтор, вплив, адвокатська промова, Л. П. Фріс.

За останні десятиліття в лінгвістичній теорії все більшого поширення набувають дослідження системної організації текстових структур, роль, місце та функційно-стилістичні особливості виражальних мовних засобів. В особливий спосіб така проблема проектується на аналіз та вивчення судових промов як одного з найспецифічніших і сугестивно активних комунікативних жанрів. Мовний повтор як важлива риса усіх рівнів мови належить до кола явищ, що постійно перебувають у центрі уваги дослідників, і хоча його окремі типи доволі детально описані в науковій літературі, досі не вироблено загальноприйнятих поглядів на сутність та функційні властивості повтору в судовому дискурсі, що визначає загальну скерованість і **актуальність** пропонованої статті й увиразнює залучення оригінального фактичного матеріалу – судової промови Л. П. Фріса на захист В. Ф. Степанова, вміщеної до збірки «Судові промови адвокатів України» [6]. Збірка містить промови відомих адвокатів України різних поколінь: від фахівців радянського періоду до представників сучасного правництва, які вели захист у кримінальних і представляли інтереси сторін у цивільних

справах. Обрана нами судова промова стосується справи громадян, яких обвинувачено у вбивстві і за рішенням суду засуджено до найвищої міри покарання – довічного ув'язнення, що акцентує на максимальній вазі переконливості адвокатського виступу.

Метою нашого дослідження є аналіз різних структурно-семантичних видів синтаксичного повтору як засобу експресивності судової промови. Поставлена мета зумовлює необхідність вирішення таких **завдань**: розглянути різні підходи до визначення повтору; виявити структурно-семантичні види синтаксичного повтору як засобу експресивності судової промови; виокремити найбільш уживані типи повтору, що мають сугестійний заряд у захисній промові адвоката.

Об'єктом аналізу є промова адвоката Л. П. Фріса на захист В. Ф. Степанова. **Предметом** є виявлення структурно-функційних, стилістичних та сугестійних особливостей різних структурно-семантичних видів синтаксичного повтору в захисній промові адвоката.

Матеріалом дослідження є текст судової промови адвоката, представленої у збірці «Судові промови адвокатів України». Фактичну базу роботи становлять – 176 повторюваних синтаксем, виокремлених у площині 1628 слів судової промови.

Основними **методами** нашого дослідження стали метод компонентного аналізу та різновид функційного методу – контекстуально-інтерпретаційний аналіз, які допомогли виявити основні структурно-функційні та стилістичні особливості синтаксичного повтору; описовий метод прислужився для характеристики мовних фактів; кількісні підрахунки дали змогу встановити динаміку вживання певних зафіксованих повторюваних лексем у тексті.

Поле наукових пошуків із питань визначення структурних та стилістичних особливостей повтору, його емоційно-експресивних відтінків, способів реалізації зв'язності тексту за допомогою цього засобу висвітлено у працях таких зарубіжних і вітчизняних дослідників, як О. Бекетова, В. Ващенко, В. Виноградов, Ю. Волянська, Г. Гак, І. Гальперін, В. Єрьоміна, Т. Жук, Є. Іванчикова, А. Мойсієнко, М. Плющ, А. Сковородніков, О. Фоменко, Н. Цветкова, О. Шахматов, Н. Шульжук та ін.

Повтор – фігура мови, що полягає у дво- або кількаразовому використанні в межах контексту в певній послідовності тотожних чи подібних (як у формальному, так і в семантичному аспектах) звуків, слів або їх частин, синтаксичних конструкцій, ужитих компактно або дистантно, для досягнення відповідного виражального чи виражально-зображального ефекту [5, с. 496]. Існує безліч класифікацій повтору як засобу емоційно-експресивного впливу. Дослідники (С. Балашова, Е. Береговська, Ю. Волянська, А. Загнітко, З. Куликова, І. Соколова, О. Тараненко та ін.) систематизували й уклали їх з урахуванням структурних, функційних, семантичних та психолінгвістичних критеріїв, поділяли повтори відповідно до мовного рівня, наприклад, виокремлювали фонетичні, лексичні, синтаксичні, граматичні повтори тощо. Беззаперечною є думка А. Загнітка з приводу того, що «повтор словоформи, словосполучення або речення є порушенням синтагматичного ланцюжка і вже цією своєю структурною особливістю спрямований на перетворення в експресивний прийом синтаксису» [4, с. 830].

Синтаксичний повтор полягає в кількаразовому вживанні синтаксем, словосполучень, речень чи їх частин. Важливою теоретичною базою нашого дослідження послугувала дисертація І. Дегтярьової, у якій авторка один із розділів роботи присвячує проблемі синтаксичної організації тексту [3]. Тому з усіх запропонованих різними дослідниками класифікацій синтаксичного повтору ми обрали саме цю класифікацію.

Отже, синтаксичні повтори поділяються на такі групи:

1. Частковий або повний повтор мовної одиниці в межах речення або невеликого контексту, що використовується для семантико-стилістичного виділення повторюваної структури: *І зненацька потерпілого переймає нав'язливе бажання: **кричати! заверещати! завити!** адже **крик** є фундаментальним інстинктом. Ми **кричимо**, народжуємось, і нерідко із **криком** відходимо. Існують сотні і тисячі відтінків **крику*** [6, с. 111];

2. Антитетичний повтор (певні компоненти синтаксичної конструкції протиставляються один одному): *Дружина підсудного розповідає, що сам **Василь Миколайович не любив** людей. **Його нудило** у натовпах, цих нерозумних збіговиськах во ім'я чогось безглузлого – футболоманії, наприклад, чи політичного іміджу якогось пройдисвіта [...] // **Василь Миколайович зате любив** тишу домашнього кабінету. [...] // **Василь Миколайович любив** закордонні конференції, проте національна територія, окрім столиці, була для нього terra incognita* [6, с. 118];

3. Синтаксичний анафоричний повтор (повторюються початкові компоненти висловлення): ***Скажіть, як можна** любити їх, коли вони не люблять навіть себе? **Скажіть, як можна** відкритися світові, коли він, як величезний вулик, заціплений воском?* [6, с. 112];

4. Епанафора (епаналепсис – повторення кінцевої частини попереднього сегмента висловлення на початку наступного сегмента): ***Василю Миколайовичу** того злочасного дня хотілося **втекти**. Адже **втеча** для **Василя Миколайовича** була єдиним виходом з цієї ситуації* [6, с. 117];

5. Полісиндетон (повторення службових слів з метою створення певного стилістичного ефекту): *Сталося так **і через** свідоме копіювання Росії як найбільш авансованої в реформуванні країни, **і через** повну спорідненість суспільств, **і через** деякі інші речі. [6, с. 115]; **Чи то** так багато звитяжників, “стахановців”, геніїв, **чи то** орденокарбувальний завод забуває вимкнути верстат* [6, с. 117];

6. Повтор з інверсією складників, хіазм (зворотне розташування спільних елементів двох суміжних конструкцій): ***Аннин батько не любив Аннину матір. Аннина мама не любила Анниного батька. От і вся історія цих безпідставних ревнощів, пане суддя*** [6, с. 118];

7. Тавтологія (кількаразовий повтор певної семи у словах різної частиномовної належності, що часто супроводжується обігруванням структурних елементів, семантики й okazіональним утворенням нових слів): *Це пошуки нової **словесної** краси і сили, адже кожна мова перевтомлена постійним уживанням усе тих же **словищ, слів і словенят*** [6, с. 121].

Таким чином, у тексті судової промови регулярно використовуються конструкції із простим повтором тотожних чи синонімічних мовних одиниць у межах речення чи контексту, який посилює образно-стилістичний ефект висловлення. Сильнішого акцентування й емоційного сприйняття зазнають ті повторювані компоненти, які включені у структуру анафори: *Бідні бавляться, носячи у довірливих серцях ілюзію рівності та марево дитячого оптимізму. Бавтеся, бо потім все життя нестимете невитравне тавро низького походження і соціального статусу і кліпатимете хіба що від безвиході. Бавтеся, поки не зрозумієте, що світом заправляють гроші, зв'язки і корупція. Бавтеся допоки не віддали або не отримали першого хабара* [6, с. 120]. Вкраплення тавтологічних повторів тотожних чи спільнокоренових слів у суміжних реченнях створюють ефект надмірності, нашарування образних характеристик, що пробуджує у слухача активну, живу уяву: *Білі і безтілесні, у білих і безшелесних одержках, проходили повз Василя Миколайовича санітари без натяку на гостинність чи доброзичливість. Зрозумійте його почуття у ці моменти. Білі у білому люди. Білі стіни. [...] Спокій і статичність білих людей викликала агресію у підзахисного. Його тримали там силоміць* [6, с. 119].

Однак, на нашу думку, особливої уваги та системного аналізу потребують ті конструкції, які репрезентують складніші синтаксичні повтори, що базуються на антитезі, або ті, які містять два і більше повторюваних елементи і не розглядаються у вищеподаній класифікації. Для виявлення структурно-семантичних видів синтаксичного повтору як засобу експресивності судової промови та виокремлення найбільш уживаних типів повтору, що мають сугестивний заряд у захисній промові адвоката, розглянемо на конкретних прикладах найяскравіші приклади їх уживання.

Антитетичний повтор. Як показав аналіз обраної нами судової промови, повтор мовних чи контекстуальних антонімічних опозицій спостерігається переважно у великих за обсягом синтаксичних структурах чи уривках тексту, де повторювані елементи розташовані на певній відстані один від одного. І такий вибір використання повтору як засобу актуалізації найголовнішого є доцільним, оскільки автору таким чином вдається зосередити та надовго затримати увагу слухача на значущому, до того ж, анафора додатково посилює ефект виокремлення, адже основні смислові акценти припадають саме на ті компоненти речення, які стоять на його початку: [...]. *Винуватих не цікавлять поштові марки чи, крий боже, банальні сірникові коробки – лише те, що пов'язано особисто з ними. [...]. Винуватих цікавить жити у світі деформованих часових дзеркал, у королівстві облесних копперфільдів, себто речей – заміників справжньої пристрасті. [...]. Винуваті найбільше схильні трактувати минуле на власний копил, незрідка розкаюючися чи оплакуючи щось під час молитви-перегляду власної колекції інтимних старожитностей. Бідні винуваті переважно не схильні до напускнуї театральності чи морального ексгібіціонізму, адже глядачами музею втрачених чи вихололих від часу можливостей є вони самі...* [6, с. 113]. Крім антитетичних дистантних повторів, спостерігаємо також явище **контактно розташованих конструкцій**, які містять дублювання синтаксем із нетотожним лексичним вираженням. Повтор парцельованих конструкцій, елементи яких

семантично протиставляються, а граматично з'єднані сполучником сурядності, посилює ритмомелодійність висловлення, створює ефект нагнітання сумніву, невизначеності та інтриги: *Провина є і немає. Вона всюди і ніде. Завжди і ніколи. Перед і за межею* [6, с. 118]. **Попарні повтори протиставлень** мають значно сильніше експресивне навантаження, оскільки актуалізують різнобічну характеристику діаметрально протилежних понять. За змістом вони функціонують на рівні авторських роз'яснень чи обґрунтувань, відзначаються смисловою варіативністю, багатою синонімією й водночас антонімією: *Пантографії людських падінь значно цікавіші від історій людських злетів, адже у злетах є дециця ірраціонального глянцю і нафталінного лоску. Зате падіння завжди трагічніше або трагікомічніше від ангелоподібного злету, котрий може відлякувати власною незрозумілістю. Злети нечасто ґрунтуються на строгій причиново-наслідковій логіці. Натомість у падіннях можна відшукати (за бажання, пані та панове) першопричин. Злетам чужа впорядкованість та ієрархія, зате у падіннях та деградації можна розгледіти безпристрасний лик діалектики. Злети нудні, часто ворожі іншим людям (банальна заздрість, пані та панове). Падіння завжди викликає співчуття, байдуже, щире чи фальшиве* [6, с. 119].

Цікавим зразком цього типу повторів вважаємо **нагромадження паралельних конструкцій**, де спостерігається так звана подвійна анафора, тобто на початку кожного суміжного речення розташовані почергово два антоніми: *Слабкість – це тоталітаризм. Сила – це повноліття демократії. Слабкість – це фашизм чи будь-який інший комунізм. Сила – це апофеоз дозрілого місяця. Слабкість – коли наступаєш комусь на п'яти. Сила – це втеча від чужих п'ят. Слабкість суцільна. Сила кровоточива. Слабкість любить моралізувати. Сила є мовчазною, як спартанець. Слабкість багатослівна. Силі байдуже до гламурної краси і мовної розкоші. Слабкість – це декади і століття. Сила – це миттєвість* [6, с. 114]. Очевидно, коли протиставляються у великій за обсягом синтаксичній структурі два об'єкти й актуалізуються почергові повтори протиставлених слів-понять, конструкції набувають зигзагоподібної форми, в чому вбачаємо свідоме авторське моделювання тексту на рівні ігрового оперування мовними засобами.

Аналізований матеріал свідчить про те, що до класифікації слід додати й інші групи синтаксичного повтору. В тексті судової промови фіксуємо такі його види, як **кільцевий** повтор (анепіфора). Синтаксичне оформлення висловлення в такий спосіб допомагає зафіксувати увагу адресата на важливій інформації. Як зазначає І. Р. Гальперін, такий тип повтору має декілька функцій, серед яких основна – це виокремлення інформації, а вираз за допомогою такого повтору є більш компактним і повним [2, с. 212]. *Не винуватий, а обмовлений. Майже всі про це знають і мовчать. Бо у нас свідки, знаєте, не багатослівні, а жити, чуєте, треба тут і зараз. Не винуватий, а обмовлений – це найголовніша істина у цій справі* [6, с. 19]. Часто в комплексі багатьох стилістичних ресурсів експресивність увиразнюється за допомогою різних відтінків іронії. «...Іронію – вербальні ігри, які в іронічній формі втілюють протест і підривають соціокультурні стереотипи та кліше з допомогою арго, сленгу, тавтології, – можна

вважати моделлю лінгвістичної поведінки» [1, с. 71]. Так, влучне поєднання структурного кільцевого оформлення висловлення із семантичним його наповненням, підсиленням імпліцитним тонким глузуванням, беззаперечно деавтоматизує сприйняття прослуханого, викликає емоційну реакцію: ***Слава нашому Президентові, що скасував варварські звичаї, як-от релігію чи зацикленість на, смішно згадувати, мовних проблемах! Хвала і слава нашому Президентові! Почесті і вінки! Слава! Слава нашому Президентові!*** [6, с. 122].

Характерною ознакою текстотворення досліджуваної судової промови є акумулювання декількох типів повтору в межах однієї синтаксичної структури. Адже нерідко в тексті посилення експресивності досягається внаслідок використання автором так званих **подвійних** та **ланцюжкових** повторів які, на нашу думку, слід також додати до класифікації. Часто в одному абзаці чи невеликому уривку тексту судової промови спостерігається паралельне чи послідовне вживання повтору двох і більше мовних одиниць. Вони, як правило, формують такі стилістичні фігури, як анафора, паралелізм, полісиндетон, анепіфора, епаналепсис: ***Її дітям, на відміну від цього чотирирічного вередуна, не потрібно*** казок, *бо **їхня** дійсність є найповчальнішою казкою, а може, байкою із вилученим *moralite*. **Її дітям не потрібно*** щоденної опіки, вони самостійні [6, с. 110]. У наступному прикладі подвійний повтор спостерігається на основі поділу всієї конструкції на дві частини, перша з яких містить триразовий повтор суб'єкта, а друга – каламбурні невпорядковані повторення декількох елементів, що надає висловленню експресивної динаміки, поступово наростаючої схвильованості: ***Напевне, ваш свідок*** уже розставила свої рибальські сіті і мисливські пастки, як колись. ***Очевидно, ваш свідок*** вже забула переляканого спостережливиця, який повернув її загублений шарфик. ***Можливо, ваш свідок, пане прокурор, згадала про нього кілька разів, засміялася сильніше... згадала... два рази... засміялася сильніше...*** [6, с. 119]. Високого рівня емоційності набувають конструкції, які неначе нашаровують всі можливі експресивні засоби. Синкретизм останніх породжує багатогранні метафоричні образи, структурно-сміслові відношення, залучає слухача до прослуховування експліцитних мовних знаків, декодування авторських прагматичних намірів, філософсько-естетичних поглядів: ***Ними рухав не романтичний дзвін козацьких шабел, ними рухало і керувало Зло.*** / ***Зло*** сильніше від прив'язаностей і сімейних обов'язків. Воно засліплює, як вогнище віри. ***Зло*** і є вірою. / ***Зло*** кидало їх на штурм мусульманських фортець і під потворні п'ятизіркові танки. / ***Зло*** безжальне [6, с. 116].

В тексті аналізованої промови поширеним є використання ланцюжкового **повтору-підхоплення**, або епаналепсису, який використовується не для акцентуації одного значення, а навпаки, відтворює у свідомості слухача промови весь спектр образних асоціацій який слід також додати до класифікації : ***І потерпілий*** був по-своєму вдячний і Діденку, і Семеновій (двом однаково, але по-різному), які скоротили його довгу пригоду, що відлякувала перспективою безконечної **порожнечі**. **Порожнечі**, замаскованої **жвавістю**. **Жвавістю** із присмаком **музейної пилюки**. **Музейної пилюки** із ледь вловимим ароматом другої і третьої групи **крові резус плюс**. **Крові резус плюс**, розведеної **паралічем дії**. **Паралічем дії**, що приправлений **шансом** все змінити в одну

секунду. Все змінити в одну секунду, не забуваючи про кровообіг імітацій. // Кровообіг імітацій також можна було подолати, відчував потерпілий [6, с. 113]. Сміслова й експресивна насиченість всієї конструкції реалізується завдяки динамічній рематизації кожної наступної ланки із повтором-підхопленням, що увиразнює висловлення та справляє емоційний вплив на слухача. Кільцевий повтор суб'єкта *потерпілий* семантично зближує початок та кінець тексту промови, набуває змістової значущості як засобу цілісності структури, яка зазнала смислового розгалуження.

Отже, найуживанішими типами синтаксичного повтору, що мають сугестійний заряд в аналізованій судовій промові, є: різновиди антитетичного повтору (контактно розташованих конструкцій, які містять дублювання синтаксем із нетотожним лексичним вираженням, попарні повтори протиставлень, нагромадження паралельних конструкцій); кільцевий повтор; подвійний та ланцюжковий повтори; ланцюжковий повтор підхоплення. Найстіше в аналізованій судовій промові трапляються синтаксичні повтори, у межах яких повторюються два і більше компонентів, що створює ефект ланцюжкової реакції чи нашарування. Як правило, такі повтори включені в інші конструкції експресивного синтаксису або структурно чи семантично поєднуються з ними у межах спільного контексту, що сприяє смисловій актуалізації виокремлених повторюваних компонентів. Таким чином адвокату вдається не тільки урізноманітнити зовнішню модель синтаксеми, а й емоційно забарвити та увиразнити сказане. Перспективи досліджень у зазначеному аспекті пов'язуємо з комплексним аналізом мовних компонентів адвокатських промов, що прислужиться у створенні теорії мовленнєвого комунікативного впливу.

Література

1. Бекетова О. В. Фігури повтору та організаційні форми аргументації в текстах публічної мови (на матеріалі німецької мови) / О. В. Бекетова // Мовознавство. – 1997. – № 4–5. – С. 32–37.
2. Гальперин А. И. Очерки по стилистике английского языка / А. И. Гальперин. – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1981. – 462 с.
3. Дегтярьова І. О. Стилiстичний потенціал української постмодерністської прози : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01. “українська мова” / І. О. Дегтярьова. – Київ, 2009. – 280с.
4. Загнітко А. П. Теоретична грамати́ка сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис / А. П. Загнітко. – Донецьк : ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. – 992 с.
5. Українська мова: Енциклопедія / Редкол. : Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), Зяблюк М. П. та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Українська енциклопедія, 2004. – 824 с.
6. Судові промови адвокатів України / Редкол. : В. В. Медведчук (голова) та ін. – К. : Ред. журн. «Адвокат», 2000. – (Сер. «Адвокатура України»). Кн. 1. – 216 с.

References

1. Beketova, O. V. (1997), *Repetitive figures and organizational forms of argumentation in the texts of the public language (on the material of the German language)* [*Figuri povtoru ta organizatsiyni formi argumentatsii v tekstakh publichnoï movi na materiali nimets'koï movi: Movoznavstvo*], K., No 4-5, pp. 32-37.
2. Halperin, A. I. (1981), *Essays on the Stylistics of the English Language* [*Ocherky` po sty`ly`sty`ke angly`jskogo yazyka*], Literature Publishing House in Foreign Languages, M., 462 p.
3. Degtyareva, I. O. (2009), *Stylistic potential of Ukrainian postmodern prose: diss. for obtaining sciences. Degree Candidate filol Sciences: special February 10.02.01 "Ukrainian language"* [*Stilistichniy potentsial ukraïns'koï postmodernists'koï prozi : dis. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk : spets. 10.02.01. "ukraïns'ka mova"*], Kyiv, 280 p.
4. Zagnitko, A. P. (2011), *Theoretical grammar of contemporary Ukrainian language. Morphology. Syntax* [*Teoretichna gramatika suchasnoï ukraïns'koï movi. Morfologiya. Sintaksis*], TOV «VKF «BAO», Donetsk, 992 p.
5. Ukrainian language: Encyclopedia (2004), Redecorate: Rusanovsky VM, Taranenko O. (co-chairmen), Zyabuluk M.P. and others, [*Teoretichna gramatika suchasnoï ukraïns'koï movi. Morfologiya. Sintaksis*], Ukrainian Encyclopedia, Kyiv, 824 p.
6. Judicial speeches of the lawyers of Ukraine (2000), Redcorp .: VV Medvedchuk (head) and others, [*Sudovi promovi advokativ Ukraïni / Redkol.: V.V. Medvedchuk (golova) ta inshi*], K.: Ed. journ "Lawyer", (Sir. "Advocacy of Ukraine"). Kn. 1, 216 p.

А. Н. Слышинская,

*Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра украинского языка*

СИНТАКСИЧЕСКИЙ ПОВТОР КАК ДОМИНАНТА ЭКСПРЕССИВНОГО МАРКИРОВАНИЯ (на материале адвокатских речей)

Статья посвящена исследованию синтаксического повтора как доминанты экспрессивного маркирования адвокатских речей. В статье рассмотрены и проанализированы различные подходы к определению повтора; исследованы различные структурно-семантические виды синтаксического повтора как средства экспрессивности судебной речи; раскрыто наиболее употребляемые типы повтора, имеющие суггестивный заряд в защитной речи адвоката.

Ключевые слова: синтаксический повтор, влияние, адвокатская речь, Л. П. Фрис.

G. M. Slishinska,

*Odesa I. I. Mechnikov National University,
Ukrainian Language Department*

**SYNTACTIC REPEAT AS DOMINANT EXPRESSIVE MARKING
(on the basis of advocacy speeches)**

The article is devoted to the study of syntactic repetition as dominants of expressive marking of advocacy speeches. Different approaches to the definition of repetition are considered and analyzed in the article; Various structural and semantic types of syntactic repetition as means of expressiveness of judicial speech were explored; revealed the most common types of repetition, having a suggestive charge in the lawyer's defensive speech. Over the past decades, in the linguistic theory, research into the systematic organization of text structures, role, place, and function-stylistic features of expressive linguistic means are becoming increasingly popular. In a special way, such a problem is projected into the analysis and study of court speeches as one of the most specific and actively supporting communicative genres. The linguistic repetition as an important feature of all levels of language belongs to a range of phenomena that are constantly at the center of the attention of researchers, and although its separate types are described in detail in the scientific literature, the generally accepted views on the essence and functional properties of the repetition in the judicial discourse that defines the overall orientation and relevance of the proposed article and expresses the attraction of the original factual material - the litigation speech by L. P. Fris in defense of V. F. Stepanov placed in the collection "Judicial speeches of lawyers of Ukraine"

Key words: syntactic repetition, influence, advocacy speech, L. P. Fris.